

Azərbaycan Respublikasının Təhsil Nazirliyi
Mingəçevir Dövlət Universiteti

"Təsdiq edirəm"

Mingəçevir Dövlət Universitetinin
rektoru, **Asent Sahin Bayramov**

10 iyul

2020-ci il

Qaydalar *Mingəçevir Dövlət*
Universitetinin Elmi Şurasının 10 iyul
2020-ci il tarixli (pr.№ 13) nömrəli
qərarına əsasən qəbul edilmişdir.

Bakalavriat səviyyəsində tələbələrin dövlət
attestasiyası haqqında

QAYDALAR

I. Ümumi müddəalar

1.1. Bu qaydalar "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin 27 yanvar 1997-ci il tarixli, 54 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələri tələbələrinin bakalavr pilləsində dövlət attestasiyası haqqında Əsasnaməyə"yə, 13 mart 1997-ci il tarixli, 152 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Ali məktəbin bakalavr pilləsində buraxılış işlərinin hazırlanması Qaydaları"na və digər normativ-hüquqi aktlara uyğun hazırlanmışdır.

1.2. Bu qaydalar Mingəçevir Dövlət Universitetində (bundan sonra - MDU) bakalvriat səviyyəsində təhsil alan tələbələrin dövlət attestasiyası ilə bağlı məsələləri tənzimləyir.

1.3. MDU-da ayrı-ayrı əsas ixtisas fənlərinin (o cümlədən, xarici dilin) tədrisi və ali peşə təhsili proqramları başa çatarkən tələbələrin müvafiq olaraq həmin fənlər üzrə yekun və buraxılış yekun dövlət attestasiyasından (dövlət attestasiyasından) keçirilməsi məcburidir.

1.4. Dövlət attestasiyası MDU-da müvafiq baza təhsil proqramları üzrə təşkil olunmuş dövlət attestasiyası komissiyaları tərəfindən həyata keçirilir.

1.5. MDU-nun dövlət attestasiya komissiyalarının əsas vəzifəsi məzunların hazırlıq dərəcəsinin təhsil standartının tələbələrinə uyğunluğunun kompleks şəkildə qiymətləndirilməsi, dövlət attestasiyası nəticələrinə görə məzuna müvafiq ixtisas dərəcəsi və ali təhsil diplomunun verilməsi haqqında qərar çıxarılması və komissiyanın işinin nəticələri əsasında mütəxəssis hazırlığının təkmilləşdirilməsi üzrə tövsiyələrin hazırlanmasından ibarətdir.

1.6. MDU-da dövlət attestasiya komissiyaları öz fəaliyyətlərində "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununu, digər qanunvericilik aktlarını və bu Qaydaları rəhbər tuturlar.

II. MDU-da dövlət attestasiyasının formaları və məzmunu

2.1. MDU-da dövlət attestasiyası aşağıdakı formalar üzrə keçirilə bilər:

- istiqamət (ixtisas) üzrə fənlərarası buraxılış (yazılı, şifahi qaydada) yekun dövlət imtahanı;

- buraxılış işinin müdafiəsi.

2.2. Yekun dövlət imtahanı tələbənin müəyyən fənlər üzrə tədris planlarında nəzərdə tutulan və dövlət təhsil standartları ilə müəyyən edilən materialları mənimsəmə səviyyəsini müəyyən edir.

2.3. İstiqamət (ixtisas) üzrə fənlərarası buraxılış yekun dövlət imtahanında ayrı-ayrı fənlərin məzmununa qoyulan minimum tələblərlə yanaşı, məzuna həmin istiqamət (ixtisas) üzrə dövlət təhsil standartının müəyyən etdiyi ümumi tələblər də nəzərə alınmalıdır.

2.4. Buraxılış işi müvafiq kafedralar tərəfindən müəyyənləşdirilmiş və müvafiq fakültə Elmi Şurasında təsdiq edilmiş mövzular əsasında yerinə yetirilir. Tələbəyə mövzu seçmək, eləcə dəyişlənməsinin məqsədəuyğunluğu və əhəmiyyəti əsaslandırılmış mövzular təklif etmək hüququ verilir. Buraxılış işinin yerinə yetirilməsi üçün hər bir tələbəyə rəhbər və zəruri hallarda əlavə məsləhətçi təyin edilir.

2.5. Dövlət attestasiyasının tərkibinə bir qayda olaraq tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə (əsas ixtisas fənləri, o cümlədən, xarici dildən, həmin fənlərin tədrisi başa çatarkən) yekun dövlət imtahanları və buraxılış işinin müdafiəsi daxil edilir.

2.6. Dövlət attestasiyasının tərkibinə daxil edilən attestasiya sınaqlarının konkret siyahısı, buraxılış işinin yerinə yetirilməsi qaydası və müddəti, onların müdafiə vaxtı barədə təkliflərini fakültə Elmi Şurası ən az bir il əvvəldən MDU-nun Elmi Şurasına təqdim edir.

2.7. Müəyyən fənlər üzrə yekun və ya istiqamət (ixtisas) üzrə fənlərarası buraxılış yekun dövlət imtahanlarının proqramları, eləcə də bu imtahanların və buraxılış işlərinin qiymətləndirilmə meyarları dövlət attestasiya komissiyasının sədrlərinin iştirakı ilə müzakirə olunur və fakültənin Elmi Şurası tərəfindən təsdiq edilir.

III. MDU-da yekun dövlət attestasiya komissiyasının strukturu

3.1. MDU-da dövlət attestasiya komissiyasına sədr rəhbərlik edir.

3.2. Buraxılış yekun dövlət attestasiya komissiyalarının sədrlərini MDU rektorunun təqdimatına əsasən Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi təyin edir.

3.3. Dövlət attestasiya komissiyasının üzvləri Tədris şöbəsi ilə razılaşdırmaqla MDU-nun elmi-pedaqoji heyətindən, müvafiq sahə üzrə nüfuzlu mütəxəssislərdən, eləcə də digər ali təhsil müəssisələrinin aparıcı professor-müəllim heyətindən təşkil edilir.

3.4. Dövlət attestasiya komissiyalarının tərkibini MDU-nun rektoru təsdiq edir.

3.5. MDU-da dövlət attestasiyası komissiyaları təqvim ili ərzində fəaliyyət göstərir. Bir qayda olaraq, dövlət attestasiyası tədris ilinin sonunda, zərurət yarandıqda isə oktyabr və dekabr aylarında da təşkil oluna bilər.

IV. MDU-da yekun dövlət attestasiyasının keçirilməsi qaydası

4.1. Yekun dövlət attestasiyasının keçirilməsi formasını və şərtlərini MDU-nun Elmi Şurası müəyyənləşdirir və dövlət attestasiyasının başlanmasına ən azı 4 ay qalmış tələbələrin nəzərinə çatdırır.

4.2. Tələbələr imtahan proqramları ilə təmin edilir, hazırlaşmaq üçün onlara lazımi şərait yaradılır, məsləhətlər verilir və lazım gəldikdə icmal dərslər təşkil edilir.

4.3. Əsas peşə təhsili proqramlarından biri üzrə tam təlim kursunu başa çatdırmış və tədris planında nəzərdə tutulan bütün əvvəlki attestasiya sınaqlarından, o cümlədən, pedaqoji və istehsalat təcrübələrindən müvəffəqiyyətlə keçmiş təhsilənlər istiqamət (ixtisas) üzrə fənlərarası buraxılış yekun dövlət imtahanlarına və ya buraxılış işinin müdafiəsinə buraxılır.

4.4. Buraxılış yekun imtahanları və buraxılış işlərinin müdafiəsi imtahan komissiyasının açıq iclasında komissiya tərkibinin ən azı 2/3-si iştirak etdikdə keçirilir.

4.5. Dövlət attestasiyasının nəticələri Azərbaycan Respublikasının təhsil nazirinin 11 sentyabr 2008-ci il tarixli, 1060 nömrəli əmri ilə təsdiq olunmuş "Kredit sistemi ilə təhsil alan tələbələrin biliyinin qiymətləndirilməsi haqqında Əsasnamə"yə istinadən qiymətləndirilir. Yekun dövlət attestasiya imtahanı hər biletdə ixtisas fənlərini əhatə edən 5 sual olmaqla yazılı qaydada 4 akademik saat ərzində keçirilir. Hər sualın cavabı müvafiq əsasnaməyə uyğun 0-10 balla qiymətləndirilərək Yekun Dövlət Attestasiya Komissiyası tərəfindən ikiyə vurmaqla müəyyən olunur və yekun nəticə çıxarılır. Buraxılış işinin yazılması və müdafiəsinə görə tələbənin toplaya biləcəyi balların maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balların yarısı buraxılış işinin hazırlanması və tərtibinə, digər yarısı isə Dövlət Attestasiya Komissiyası qarşısında müdafiəsinə görə verilir. Buraxılış işlərinin

müdafəsi üzrə yekun nəticə dövlət attestasiya komissiyasının üzvlərinin hər birinin 0-50 ballıq qiymətləndirməsinə cəmlənərək, ümumi komissiya üzvlərinin sayına bölünməsi yolu ilə müəyyən olunur (Əlavə 1).

4.6. Təhsil proqramının mənimsənilməsində xüsusi nailiyyətlər əldə etmiş, təhsil müddətində “yaxşı” qiymətlərinin sayı bütün qiymətlərinin sayının 25%-dən çox olmamaqla, bütün imtahanlardan yalnız “yaxşı” və “əla”, buraxılış yekun dövlət attestasiyası sınaqlarından isə yalnız “əla” qiymətlər almış məzunlara fərqlənmə diplomu verilir.

4.7. Dövlət attestasiya komissiyasının strukturuna daxil olan komissiyaların qərarları qapalı iclasda komissiya üzvlərinin sadə səs çoxluğu ilə qəbul edilir. Səslər bərabər olduqda sədrin səsi həlledici sayılır.

4.8. Buraxılış yekun dövlət imtahanlarına ən azı 4 ay qalmış, ixtisasın tədris planında müəyyən edilmiş fənlər üzrə (Əlavə 2) imtahana düşəcək sualların siyahısı ixtisas kafedralarının təklifi ilə fakültə Elmi Şurası tərəfindən təsdiq olunur və tələbələrə (dinləyicilərə) elan (fakültənin elanlar lövhəsində və universitetin internet sahifəsində) olunur.

4.9. Ümumi nəticədə 100 ballıq qiymətləndirmə sistemi ilə ən azı 51 bal toplayan tələbə dövlət attestasiyasından keçmiş sayılır və ona komissiyanın qərarı ilə bakalavr dərəcəsi verilir. 51 baldan az toplayan tələbələr üçün komissiyanın qərarı əsasında növbəti 4 il ərzində daha iki dəfə imtahan vermək imkanı yaradılır. Bu imkandan istifadə edə bilməyən tələbə diplom almaq hüququndan məhrum olur və həmin tələbəyə Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2010-cu il 21 yanvar tarixli 12 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Müxtəlif səbəblərdən təhsilin hər hansı pilləsini və səviyyəsini başa vurmayan şəxslərə arayışın verilməsi Qaydası”na əsasən müvafiq arayış verilir.

4.10. Yekun dövlət attestasiya imtahanına üzürlü səbəbdən gəlməmiş tələbələrə, üzürlülük sənədləri təqdim etdiyi təqdirdə Yekun Dövlət Attestasiya Komissiyasının qərarı ilə imtahanda iştirak haqqı qorunu və qaydalara əsasən növbəti dövlət imtahanlarında iştirak etmək imkanı yaradılır.

4.11. Dövlət attestasiya komissiyasının işi haqqında hər il Fakültə Elmi Şurasında hesabat verilir. Bu hesabat buraxılış yekun attestasiyası başa çatdıqdan sonra üç ay müddətindən gec olmayaraq Tədris Şöbəsinə təqdim edilir.

4.12. Dövlət attestasiya komissiyasının qərarından narazı qalan tələbə nəticə elan olunan gündən sonrakı iş günü ərzində, öz işi ilə tanış olmaq, qiymətləndirmənin nəticələri haqqında məlumat almaq üçün ərizə ilə müraciət edə bilər. Bu müraciətə mövcud qanunvericiliyin tələblərinə uyğun şəkildə cavab verilir.

4.13. MDU-da dövlət attestasiya komissiyasının qərarları kollegial qəbul olunduğuna görə, ondan apellyasiya şikayəti verilə bilməz.

V. MDU-da bakalavr pilləsində buraxılış işlərinin hazırlanması və qiymətləndirilməsi qaydaları

5.1. MDU-da bakalavriat səviyyəsində buraxılış işlərinin hazırlanması Azərbaycan Respublikası təhsil nazirinin 13 mart 1997-ci il tarixli, 152 nömrəli əmri ilə təsdiq edilmiş “Ali məktəbin bakalavr pilləsində buraxılış işlərinin hazırlanması Qaydaları”na və bu Qaydalara görə tənzimlənir.

5.2. MDU-da əsas peşə təhsili proqramlarından biri üzrə tam təlim kursunu başa çatdırmış və tədris planında nəzərdə tutulan bütün əvvəlki attestasiya sınaqlardan normativ təhsil

müddətində müvəffəqiyyətlə keçmiş, ümumi orta müvəffəqiyyət göstəricisi (bundan sonra – ÜOMG) 81 bal və ondan yüksək olan tələbələr – yazılı müraciətləri əsasında (öz arzusu ilə) dövlət attestasiyasının buraxılış işinin müdafiəsi formasını seçə bilər.

5.3. MDU-da buraxılış işləri bakalavriat səviyyəsində tələbələrin təhsilin son mərhələsi kimi elmi və ya praktiki əhəmiyyətə malik olmaqla eksperimental və ya mühəndis layihələndirməsi üzrə tələbənin məntiqi tamamlanmış müstəqil işi hesab edilir və aşağıdakı məqsədləri daşıyır:

- istiqamət (ixtisas) üzrə alınan nəzəri və təcrübi biliklərin sistemləşdirilməsi, möhkəmləndirilməsi, genişləndirilməsi, analitik və yaradıcı düşüncənin inkişaf etdirilməsi, konkret standart məsələlərin həlli vərdişlərinin aşılması, eləcə də onların texniki-iqtisadi, istehsalat və mədəni quruculuq məsələlərinə tətbiqi;
- müstəqil akademik ədəbiyyatla işləmək vərdişlərinin inkişaf etdirilməsi, eləcə də buraxılış işlərində qoyulan problem və sualların həllinin araşdırılması metodlarına yiyələnmək;
- tələbələrin müasir təhsilin, iqtisadiyyatın, elmin, texnikanın və mədəniyyətin müvafiq sahələrində müstəqil işləməyə hazırlıq səviyyəsini müəyyənləşdirmək;
- buraxılış işinə arqumentlərə söykənən izahatlar, dəqiq və əsaslandırılmış nəticələr, düsturlar, cədvəllər, diaqramlar, qrafik və s. ilə müşayiət olunan hesablamaları daxil etmək.

5.4. MDU-da buraxılış işlərinin müdafiəsi tələbələrin yekun dövlət attestasiyasının bir forması olmaqla, həm də onların sonuncu attestasiyasıdır. Bu attestasiyasının nəticəsinə görə məzuna bakalavr dərəcəsi verilir.

5.5. Buraxılış işləri aşağıdakı meyarlar əsasında qiymətləndirilir:

- Buraxılış işinin tərtibatına görə 0-25 bal;
- Buraxılış işinin məzmununun işin mövzusunə uyğunluğuna, qrammatik və stilistik səhvlərə yol vermədiyinə görə 0-25 bal;
- Buraxılış işinin müdafiəsi səviyyəsinə (məruzə, təqdimat və s.) görə - 0 - 20 bal;
- Buraxılış işi barədə elmi rəhbərin və rəsmi rəyçinin rəyinə görə - 0-10 bal;
- Tələbənin müdafiə ilə bağlı verilən suallara cavabına görə - 0-20 bal.

5.5.1. Buraxılış işlərinin müdafiəsi üzrə ballar yekun nəticə dövlət attestasiya komissiyasının üzvlərinin hər birinin 0-50 ballıq qiymətləndirilməsinin cəmlənərək, ümumi komissiya üzvlərinin sayına bölünməsi yolu ilə müəyyən olunur.

VI. MDU-da buraxılış işlərinin müvzuları

6.1. MDU-da buraxılış işlərinin mövzuları müasir elmin aktual problemlərini əhatə etməklə yanaşı, eyni zamanda tələbələrin bakalavriat səviyyəsində qazandıqları nəzəri və təcrübi biliklərin həcm və məzmununa uyğun olmalıdır.

6.2. Buraxılış işlərinin mövzuları müvafiq kafedra tərəfindən bakalavriat səviyyəsinin təhsil proqramında qeyd olunan ixtisasın xarakteristika və kompetensiyaları üzrə müəyyənləşdirilir, fakültə Elmi Şurasında təsdiq olunur və buraxılış işlərinin müdafiəsinə ən azı 4 ay qalmış tələbələrə elan olunur.

6.3. Mövzu təsdiq edildikdən sonra 3 iş günü ərzində tələbəyə buraxılış işinin rəhbəri tərəfindən buraxılış işi üzrə tapşırığın MDU tərəfindən müəyyən olunmuş forması və həcmi (Əlavə 3.) verilir.

6.4. Tələbə yekun dövlət attestasiyasının buraxılış işinin müdafiəsi formasını seçdikdən sonra ondan imtina etməsi yolverilməzdir.

VII. MDU-da buraxılış işlərinin quruluşu, hazırlanması və məzmunu

7.1.MDU-da buraxılış işi aşağıdakı quruluşda tərtib olunur:

- titullu vərəqi (təsisçi, ali təhsil müəssisəsi, fakültə, istiqamət və ya ixtisas, mövzunun adı, işin rəhbərinin və tələbənin soyadı, adı və ata adı göstərilməklə):
- buraxılış işinin tapşırıq vərəqi
- referat (buraxılış işinin nəticəsinin əks olunduğu maksimum 4-5 səhifədən ibarət xülasə)
- mündəricat
- giriş
- tapşırığın müəyyən olunmuş əsas hissəsi
- yekun nəticə və ya təkliflər
- istifadə olunmuş ədəbiyyat siyahısı
- əlavələr (əgər nəzərdə tutulubsa).

7.2. Buraxılış işinə ümumi tələblər və tərtib olunma qaydaları MDU-da kadr hazırlığının profilinə uyğun olmalıdır. İstiqamətdən (ixtisadan) asılı olaraq buraxılış işinin həcmi 1,5-2,5 çap vərəqi (minimum 25, maksimum 40 A4 vərəqi) həcmində olur.

7.3. Buraxılış işi kompüterdə yığılmış cə cildlənmiş şəkildə təqdim olunur.

7.4. Buraxılış işinə buraxılış işinin rəhbəri ilə yanaşı, həmin istiqamət üzrə bir nəfər mütəxəssis də rəy verir.

7.5. Buraxılış işinin məzmunu ixtisasın dövlət standartı ilə müəyyən olunmuş tələblərə cavab verməlidir.

7.6. Buraxılış işinin tərtibi zamanı bütün texniki tələblər Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Ali Attestasiya Komissiyası Rəyasət Heyətinin 19 sentyabr 2003-cü il tarixli (protokol №12) və 06 iyun 2004-cü il tarixli (protokol №11) qərarları ilə edilmiş dəyişikliklərlə) dissertasiyaların tərtibi qaydalarına əsaslanır.

VIII. MDU-da buraxılış işlərində antiplagiat siyasəti

8.1. Azərbaycan Respublikasının müvafiq qanunveriliciyinə uyğun olaraq MDU-da buraxılış işlərində antiplagiat proqramının tətbiqi həyata keçirilir.

8.2. MDU-da buraxılış işlərində antiplagiat proqramı Polşa Respublikasının *Plagiat.pl* şirkəti ilə bağlanan müqaviləyə əsasən həyata keçirilir.

8.3. MDU-da buraxılış işlərində plagiatın (mənlərdə oxşarlığın) yoxlanması müvafiq şöbə tərəfindən xüsusi proqram təminatı vasitəsilə həyata keçirilir.

8.4. Buraxılış işi müdafiəyə bir ay qalmış aparıcı kafedraya təqdim olunur, kafedra toplanmış işləri rəsmi şəkildə təqdimat əsasında dekanlığa təqdim edir.

8.5. Fakültə dekanının təqdimatı əsasında təqdim olunan buraxılış işinin elektron versiyası oxşarlığın müəyyən olunması üçün MDU rektorunun təyin etdiyi antiplagiat üzrə məsul şəxs təqdim edilir. Məsul şəxs təqdim olunmuş buraxılış işinin (titullu vərəqi, istinad verilmiş hissələr və ədəbiyyat siyahısı istisna olmaqla) yoxlayıb nəticə əldə edir.

8.6. Təqdim olunan buraxılış işləri operativ şəkildə elektron sitemdə yoxlandıqdan sonra, alınan nəticələr barədə müvafiq kafedraya və tələbəyə yazılı məlumat verilir. Təkrar yoxlamaya yönəldiləcək işlərlə əlaqəli proqramın prosedurları barədə tələbə məlumatlandırılır.

8.7. Yoxlanılmış işlərdə oxşarlıq MDU-nun müəyyən etdiyi limitdən yüksək olarsa, tələbəyə icazə verilir ki, hazırladığı buraxılış işi üzərində təkrar bir dəfə düzəliş etsin.

8.8. Tələbə müdafiəyə 7 iş günündən az qalmamaq şərti ilə işin təkrar yoxlanılmasını təmin etməlidir.

8.9. İkinci yoxlamada da oxşarlıq MDU-nun müəyyən etdiyi limitdən çox olan tələbənin buraxılış işinin müdafiəsi növbəti semestrə saxlanılır.

8.10. Antiplagiat üzrə məsul şəxs tədris ilinin sonunda buraxılış işlərinin antiplagiat nəticələri ilə bağlı yekun hesabatı (Əlavə 4.) hazırlayıb rektora təqdim edir.

8.11. Təqdim olunan buraxılış işində oxşarlıq hesabatı MDU-nun təyin etdiyi limitdən yüksək olarsa:

8.11.1. Tələbələr-təkrar yoxlamayı öz maliyyə vəsaitləri hesabına həyata keçirilir.

8.11.2. Elmi rəhbərlər:

8.11.2.1. Elmi rəhbərlərin rəhbərlik etdiyi tələbənin işində, iki il ardıcıl olaraq plagiat aşkarlansa və buna görə tələbə buraxılış işinin müdafiəsinə buraxılmazsa, bu halda növbəti tədris ilində həmin müəllim üçün elmi rəhbərlik auditoriya dərsləri ilə əvəz edilir və həmin elmi rəhbərlə bağlı fakültə Elmi Şurasında qərar çıxarılır.

IX. Buraxılış işlərinin müdafiəsinin təşkili və müdafiə olunmuş işlərin saxlanması

9.1. Buraxılış işlərinin müdafiəsi "Azərbaycan Respublikası ali təhsil müəssisələri tələbələrinin bakalavr pilləsində dövlət attestasiyası haqqında Əsasnamə"yə uyğun yaradılmış komissiya tərəfindən təşkil edilir.

9.2. Buraxılış işlərinin hazırlanması, rəhbərlik və müdafiəsinə keçirmək üçün vaxt bölgüsü Azərbaycan Respublikasının təhsil naziri 24 fevral 1994-cü il tarixli, 113 nömrəli əmri ilə rəsdik edilmiş "Professor-müəllim heyətinin tədris işi üçün vaxt normasının müəyyəmləşdirilməsi, elmi-tədqiqat, elmi-metodiki və digər işlərin növləri barədə" sənəddə buraxılış işləri üçün nəzərdə tutulan normalara uyğun müəyyəmləşdirilir.

9.3. Buraxılış işləri müvafiq qanunvericiliklə müəyyən olunmuş qaydada MDU-nun Arxivində saxlanılır. Buraxılış işlərinin surətinin çıxarılmasına icazə verilmir.

X. Yekun və keçid müddəaları

10.1. MDU-da tələbələrin bakalvriat səviyyəsində yekun dövlət attestasiya imtahanlarının təşkili və keçirilməsi mövcud qanunvericiliyin tələblərinə əsasən tənzimlənir.

10.2. MDU üzrə buraxılış işlərinin mövzularının və müdafiə edilmiş işlərin vahid uçotu müvafiq kafedralarda və Tədris şöbəsi tərəfindən aparılır.

10.3. MDU-da antiplagiat üzrə oxşarlıq faizi 20% olaraq müəyyən edilir.

10.5. Bu qaydalara dəyişiklik və əlavələr MDU Elmi Şurasının və Rektorun əmri ilə edilir.

Əlavə 2.

Mingəçevir Dövlət Universitetinin
Elmi Şurasının _____ 2020-ci il tarixli
iclasının Qərarı ilə (protokol №) təsdiq edilmişdir.

Mingəçevir Dövlət Universiteti

Yekun dövlət attestasiya imtahanında ixtisaslar üzrə fənlərin və sualların sayı

№	İxtisasın adı	Yekun dövlət attestasiya imtahanında suallar düşəcək fənlərin adı	Sulların sayı	
			Fənn üzrə	İxtisas üzrə
1.	Azərbaycan dili və ədəbiyyat müəllimliyi	1.Müasir Azərbaycan dili	30	150
		2.Azərbaycan ədəbiyyatı tarixi	30	
		3.Azərbaycan dilinin tədrisi metodikası	30	
		4.Ədəbiyyatın tədrisi metodikası	30	
		5.Pedaqogika	30	
2.	İbtidai sinif müəllimliyi	1. Ana dili	30	150
		2. Ana dilinin tədrisi metodikası	30	
		3. Riyaziyyatın ibtidai kursunun nəzəri əsasları	30	
		4. Riyaziyyatın ibtidai kursunun tədrisi metodikası	30	
		5. İbtidai təhsilin pedaqogikası	30	
3.	Məktəbəqədər təlim və tərbiyə	1. Azərbaycan dili	30	150
		2. Sadə riyazi təsəvvürlərin formalaşdırılması metodikası	30	
		3. Məktəb təliminə hazırlığın əsasları	30	
		4. Məktəbəqədər pedaqogika	30	
		5.Uşaq psixologiyası	30	
4.	Riyaziyyat və informatika müəllimliyi	1.Riyazi analiz	30	150
		2.Cəbr	30	
		3. Həndəsə	30	
		4.Riyaziyyat və informatikanın tədrisi metodikası	30	
		5.Pedaqogika	30	
5.	Xarici dili müəllimliyi(ingilis)	1.Xarici dildə (ingilis) oxu və nitq	30	150
		2.İxtisas dilinin qramatikası	30	
		3.İxtisas dilinin fonetikası	30	
		4.İxtisas dilinin tədrisi metodikası	30	

		5.Pedaqogika	30	
6.	Riyaziyyat müəllimliyi	1. Riyazi analiz	30	150
		2. Cəbr, Həndəsə	30	
		3. Elementar riyaziyyat	30	
		4. Riyaziyyatın tədrisi metodikası	30	
		5. Pedaqogika	30	
7.	İqtisadiyyat	1. Maliyyə	30	150
		2. Makroiqtisadiyyat	30	
		3. Azərbaycan iqtisadiyyatı	30	
		4. İqtisadiyyatın tənzimlənməsi	30	
		5. Bank işi	30	
8.	Maliyyə	1. Azərbaycan Respublikasının büdcə sistemi	30	150
		2. Bank işi	30	
		3. Maliyyə	30	
		4. Sığorta işinin təşkili	30	
		5. Vergilər və vergitutma	30	
9.	Mühasibat uçotu və audit	1. Audit	30	150
		2. İdarəetmə uçotu	30	
		3. Maliyyə hesabatları	30	
		4. Maliyyə təhlili	30	
		5. Maliyyə uçotu	30	
10.	Turizm və otelçilik	1. Beynəlxalq turizmin əsasları	30	150
		2. Turizm marşrutları və ekskursiya işinin təşkili	30	
		3. Mehmanxana fəaliyyətinin texnologiyası	30	
		4. Səyahət agentlikləri və turoperatorluq	30	
		5. Turizmin iqtisadiyyatı	30	
11.	Sənayenin təşkili və idarə olunması	1. Statistika	30	150
		2. Müəssisənin iqtisadiyyatı	30	
		3. Sənayenin təşkili və idarə edilməsi	30	
		4. Sənayedə investisiya və innovasiya fəaliyyəti	30	
		5. Biznesin əsasları	30	
12.	Menecment	1. Menecment	30	150
		2. İdarəetmə qərarları	30	
		3. Korporativ menecment	30	
		4. Strateji menecment	30	
		5. Layihələrin idarə edilməsi	30	

13.	Marketing	1. Marketing	30	150
		2. Kommersiya fəaliyyətinin əsasları	30	
		3. Beynəlxalq marketing	30	
		4. Marketingin idarə edilməsi	30	
		5. Marketingin kommunikasiya sistemi	30	
14.	Biznesin idarə edilməsi	1. Statistika	30	150
		2. Biznesin idarə edilməsi	30	
		3. Korporativ idarəetmə	30	
		4. Biznesin təhlükəsizliyi	30	
		5. Firmanın iqtisadiyyatı	30	
15.	Dövlət və bələdiyyə idarəetməsi	1. Dövlət qulluğu	30	150
		2. İctimaiyyətlə əlaqələr	30	
		3. Bələdiyyə idarəçiliyi	30	
		4. Dövlət idarəetmə nəzəriyyəsi	30	
		5. Regional idarəetmə	30	
16.	Elektroenergetika mühəndisliyi	1. Elektrotexnikanın əsasları	30	150
		2. Elektrik maşınlarının əsasları	30	
		3. Elektrik şəbəkələrinin və avadanlıqlarının mühafizəsi	30	
		4. Elektrik stansiyalarının rejimləri və istismarı	30	
		5. Elektrik veriliş xətlərinin mexaniki hissələri	30	
17.	İstilik energetikası mühəndisliyi	1. İstilik energetikasında su hazırlığı texnologiyası və su təchizatı	30	150
		2. İstilik texnikasının nəzəri əsasları	30	
		3. İstilik energetik qurğuların yanacaqları, yanma nəzəriyyəsi və təsərrüfatı	30	
		4. İstilik elektrik stansiyalarının qazan qurğuları	30	
		5. İstilik elektrik stansiyalarının buxar və qaz turbinləri	30	
18.	Ekologiya mühəndisliyi	1. Ekoloji ekspertiza	30	150
		2. Ekologiya mühəndisliyinə giriş	30	
		3. Ekoloji monitoring	30	
		4. Ətraf mühitə təsirin qiymətləndirilməsi	30	
		5. Tullantısız istehsal prosesləri və tullantıların təkrar emalı	30	

19.	İnformasiya texnologiyaları və sistemləri mühəndisliyi	1. Əməliyyat sistemləri	30	150
		2. İnternet texnologiyaları	30	
		3. Kriptografiya və şəbəkələrin təhlükəsizliyi	30	
		4. Sistem mühəndisliyi	30	
		5. Verilənlər bazasının əsasları	30	
20.	Yerüstü nəqliyyat vasitələrinin mühəndisliyi	1. Avtomobil nəzəriyyəsi və hesabının əsasları	30	150
		2. Yol hərəkəti qaydaları və hərəkətin təhlükəsizliyi.	30	
		3. Avtomobil nəqliyyat vasitələrinin konstruksiyasının əsasları.	30	
		4. Nəqliyyat mühərrikləri.	30	
		5. Avtomobil daşımaları və vahid nəqliyyat sistemi.	30	
21.	Çoxişlənən malların texnologiyası mühəndisliyi	1. Toxuculuq materiallarının texnologiyası.	30	150
		2. Trikotaj məmulatları.	30	
		3. Tikiş məmulatlarının texnologiyası	30	
		4. Tekstil və yüngül sənaye məmulatlarının gigiyenası.	30	
		5. Sahə müəssisələrinin layihələndirilməsi.	30	

QEYD: Fənlərin sayı ixtisasa görə arta və ya azalada bilər. Burada əsasən ixtisasın tədris planında yekun dövlət attestasiyası üçün nəzərdə tutulan və fakültə Elmi Şurasının qərarı ilə təsdiq olunan fənlər ola bilər.

Əlavə 3.

Mingəçevir Dövlət Universitetinin
Elmi Şurasının _____ 2020-ci il
tarixli iclasının Qərarı ilə (protokol № 2)
təsdiq edilmişdir.

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
MİNGƏÇEVİR DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

Fakültə:	
Kafedra:	
İxtisas:	
Qrup:	
Təhsil dili:	

Mövzu: “ _____ ”

Tələbə	
Elmi rəhbər	
Məsləhətçilər	
Kafedra müdiri	

BURAXILIŞ İŞİNİN TAPŞIRIQ VƏRƏQİ

- 1. Buraxılış işinin adı**
- 2. Buraxılış işinin tədqiqat problemi**
- 3. Buraxılış işinin mövzusu**
- 4. Buraxılış işinin məqsədi**
- 5. Buraxılış işinin əhəmiyyəti**
- 6. Buraxılış işinin nəzəri çərçivəsi**
 - 6.1. Anlayışlar və terminlər
 - 6.2. Tədqiqat problemləri və hipotezlər
- 7. Buraxılış işində tətbiq olunan tədqiqat üsulu**
- 8. Buraxılış işi üzrə vaxtın idarə olunması**
- 9. Buraxılış işinin ilkin mündəricat layihəsi**
- 10. Əlavələr**

1.İŞİN ADI: buraxılış işinin mövzusunı müəyyən edən bir ad olmalıdır.Çox uzun, başa düşülməsi çətin olan və ümumi adlardan istifadə edilməməlidir.Buraxılış işinin adı tədqiqat prosesi dərinləşdikcə inkişaf etdirilə, dəyişikliyə uğraya bilər.

2.TƏDQIQAT PROBLEMİ:Tədqiqatçıda elmi maraq oyadan, onu bu sahədə buraxılış işi yazmağa yönəldən ictimai ya da nəzəri problem qısaca açıqlanır, problemin nıdın ibarət olduğu müzakirə edilir.

3.İŞİN MÖVZUSU:Açıqlanan problemin özü, ya da problemlə əlaqədar mövzu olmalıdır.İşin mövzusu buraxılış işində hansı mövzuların tədqiq ediləcəyi göstərən müvafiq cümlələrdir.İşin mövzusunun maksimum beş cümlə ilə ifadə olunması məqsədə müvafiqdir.Ancaq problemlə mövzu arasındakı əlaqəni müəyyən etmək və mövzunu daha aydın vəziyyətə gətirmək üçün əlavə izahatlar verilə bilər.İşin mövzusunun sərhədləri,əhatəsi (nəyi tədqiqatdan kənarında tutmaq və nəyi tədqiqata cəlb etmək) və məhdudiyyətləri də məhz burada müəyyən olunmalıdır.

4.İŞİN MƏQSƏDİ mövzunun nə üçün tədqiq olunduğu aydınlaşdırır.Başqa sözlə, tədqiqatın sonunda əldə olunan nəticələrlə nə məqsədlərin güldüyü müəyyən edilir.Burada “nə öyrəniləcək deyil, nə üçün öyrəniləcək” sualına cavab verilməlidir.İşin birdən çox məqsədi ola bilər.Misal üçün,nəzəri bir problemin müəyyən edilməsinə və ya həllinə kömək etməsi məqsəd kimi müəyyən oluna bilər.Bu və digər oxşar vəziyyətlərdə, işin istiqamətləndiyi bütün səviyyələrdəki məqsəd(lər)in ayrı-ayrı müəyyən edilməsi lazımdır.

5.İŞİN ƏHƏMIYYƏTİ, mövzunun müəyyən edilmiş məqsədlərinin əsaslandırılaraq izah olunmasıdır.Burada, işin mövzusu və məqsədi ilə birbaşa əlaqədar əhəmiyyətli tədqiqatlara istinad edilərək, onların mövzuya hansı aspektləri ilə incələdiklərini müəyyən edir.Həmçinin, işin nəzəri və praktiki faydalarına da yer verilməlidir.

6.NƏZƏRİ ÇƏRÇİVƏ

6.1.Anlayışlar və terminlər:Bu hissədə işdə istifadə ediləcək anlayışlar və terminologiya nəzəri diskussiya çərçivəsində izah olunur.İstifadə olunan anlayışların və terminlərin ümumi (ensiklopedik,terminoloji izahatı) və həmçinin tədqiqatçının verdiyi xüsusi/konkret mənanın izahatı verilə bilər.Həmçinin işin özünün ortaya çıxardığı yeni terminlər fə ola bilər ki, onların da nə mənada istifadə edildiyi və etimologiyasının nədən ibarət olduğu müəyyənləşdirilməlidir.

6.2.Tədqiqat problemləri/hipotezlər:İşin məqsədinə uyğun və işin nəzəri çərçivəsində mövzunun açılması üçün bilik kateqoriyaları müəyyənləşdirilərək tədqiqat problemləri formalaşdırılır ya da (tədqiqat sahəsinin ehtiyac duyduğu vəziyyətlərdə) hipotezlər ortaya qoyulur.

7.TƏDQIQAT ÜSULU:dedikdə tədqiqat zamanı “nəyin necə ediləcəyi” müəyyən olunur.Bu hissə əvvəlki hissələrlə üzvi surətdə bağlıdır. Əvvəlki hissədə tədqiqat problemləri və ya hipotezlərlə konkret bir formada müəyyən edilənlərin necə tədqiq olunacağı izah olunur.Mənbə toplamaq və qiymətləndirməklə əlaqədar proseslər açıqlanır.İşin həyata keçirildiyi zaman tədqiqatın nələri əhatə edəcəyi (mövzu, məkan və zaman) müəyyən edilir.İşin mövzusu ilə əlaqədar olan, amma müəyyən səbəblərdən (zaman, mənbə, maliyyə və s.,məhdudiyyətlərdən) tədqiq olunmayacaq mövzular aydın şəkildə təqdim olunmalıdır.Empirik tədqiqat həyata keçiriləcəksə əhatəsi və nümunələndirmələri haqqında izahat verilməlidir.İşdəki sualları cavablandırmaq və ya elmi versiyaları sınamaq üçün lazımi elmi mənbələrin hansı texnikalarla toplanacağı müəyyən olunmalıdır.Empirik işlərdə müşahidə, müsahibə,

nümunə hadisə tədqiqi və s., üsullardan hansının, nə üçün seçilməsi səbəb(lər)i də qeyd olunmaqla müəyyən edilməsi zəruridir. Toplanan mənbələrə tətbiq ediləcək statistik üsullar haqqında məlumat verilir.

8.ƏDƏBİYYAT:İşin tədqiqat planının ədəbiyyat siyahısı, elmi ədəbiyyat siyahısı sistemlərindən birinə uyğun olmalıdır. Tədqiqat təklifi hazırlanarkən istifadə olunan və mövzu ilə əlaqədar mühüm olduğu məlum olan mənbələrin (kitablar, məqalələr, dövrü və birdəfəlik çap olunan qəzet, jurnal və bülletenlər, internet materialları, yerli və beynəlxalq təşkilatların, dövlət orqanlarının hesabatları, qanunlar, normativ-hüquqi aktlar, çap olunmuş və olunmamış istifadəsi qadağan olmayan elmi və digər tədqiqatlar/materiallar və s., yazılı mənbələr, tədqiqatçının aparmış olduğu müsahibələr) dəqiq məlumatları siyahıya alınmalıdır. Ədəbiyyat siyahısı işin tam təsdiq olunduğu günə qədər təkmilləşdirilməlidir. Ədəbiyyat siyahısının tərtib və istifadə olunduğu zaman "Müəllif hüquqları" və "Dövlət Sirri haqqında" Qanunların tələblərinə riayət etmək lazımdır.

9.VAXTIN İDARƏ OLUNMASI:Tədqiqat işinin bütün mərhələlərinə (ədəbiyyatın, mənbələrin tədqiq olunması, sorğu, eksperiment və s. Praktiki işlərin görülməsi, qiymətləndirmə və işin yazılması) nə qədər vaxt ayrıldığını, hər mərhələnin təqvim üzrə hansı tarixi dövrü əhatə edəcəyini müəyyənləşdirmək lazımdır.

10.İŞİN MÜNDƏRİCATI:Bu başlıq altında, iş üçün nəzərdə tutulan mündəricat təqdim olunur. Mündəricat tədqiqat prosesində inkişaf edəcək və daha da təkmilləşəcək bir plandır. Bu hissədə mövzu ilə bağlı ümumi biliklərin verildiyi giriş, nəzəri çərçivə, tarixi biliklər, toplanmış məlumatların işinin mövzusunə uyğun olaraq birləşmiş məntiq əsasında sıralanmasıdır. Bu iş giriş, əsas və nəticə hissələrinin müəyyən olunmasına imkan verilməlidir. (Bax: nümunə 1.)

11.ƏLAVƏLƏR: Burada əlavə sxemlər, cədvəllər, sənədlər, fotolar, xəritələr, sorğu nümunələri və s., əlavə məlumatlar əks oluna bilər.

BURAXILIŞ İŞİNİN MÜNDƏRİCAT LAYİHƏSİ

GİRİŞ

İXTİSASLAR (əgər varsa)

FƏSİL I.

1.1.

1.2.

1.3.

FƏSİL II.

2.1

2.2

2.3.

YEKUN NƏTİCƏ VƏ YA TƏKLİFLƏR

ƏLAVƏLƏR (əhər nəzərdə tutulubsa)

ƏDƏBİYYAT

XÜLASƏ

BURAXILIŞ İŞİNİN YERİNƏ YETİRİLMƏSİNİN PLAN-QRAFİKİ

(15 Fevral-15 iyun)

Vaxt (aylar üzrə)	Elmi rəhbərin və mövzunun təsdiqi	Tədqiqat planının hazırlanması və təsdiqi	Mənbələrin toplanması	Sahə tədqiqatının/sorğunun/müsahibələrin keçirilməsi	Oxumaların və analizlərin aparılması	Tədqiqatın yazıya keçirilməsi	Elmi işin müdafiəsi
I ay	1						
	2						
	3						
	4						
II ay	1						
	2						
	3						
	4						
III ay	1						
	2						
	3						
	4						
IV ay	1						
	2						
	3						
	4						

Tələbə:

Elmi rəhbər: